

[Aksel Larsen.]

til at fremsætte et tilbud på 8 mill. DM; først senere gik den op til 16 mill. DM. Når forhandlingerne fra tysk side føres på den måde, når man oven i købet forbeholder sig, at denne symbolske erstatning skal betales afdragsvis, og desuden knytter en hel række særdeles væsentlige forbehold til den, synes jeg ærlig talt ikke, man kan bruge så kønne ord som, at de har erkendt deres moralske forpligtelser og har vedgået arv og gæld.

Må jeg erindre om, at hele historien er startet en fælleshenvendelse fra regeringerne i Danmark, Norge, Holland, Belgien, Luxembourg, Storbritannien, Frankrig og Grækenland, i alt 8 staters regeringer. Jeg forstår ikke, hvorfor man starter denne sag som en fælleshenvendelse og derpå lader den fælles front gå i opløsning og indlader sig på forhandlinger den enkelte stat og den vesttyske forbundsregering imellem. Det ville dog være rimeligt, om man førte forhandlingerne i fællesskab eller i det mindste sikrede koordinering af forhandlingerne, så det ikke med den indstilling fra den vesttyske regering, som så tydeligt fremgår af det hele, blev muligt for den at spille en af de 8 stater ud imod den anden eller at udnytte indrømmelser fra en af dem mod de andre.

Jeg vil ikke her i øvrigt give mig til at diskutere det beløb, man har fikseret. Det er ganske klart, at det er for ringe, og hvis der skulle være tale om erstatning, måtte man jo dog i grunden have dækket fra tysk side alle de beløb, den danske stat har givet ud i erstatning til folk, som har lidt under ikke alene nationalsocialistiske, men også tyske forfølgelser under krigen og besættelsen. Det har man ikke gjort, og det er mig ikke klart, om man kan rejse krav senere om dækning for disse beløb.

Som sagt vil jeg ikke i øvrigt diskutere beløbet, men jeg vil ganske vist gøre opmærksom på, at det ser ikke godt ud, at det rige Vesttyskland forlanger at få en afdragsvis ordning, så de skal betale beløbet i 3 rater, og det ser endnu mindre tiltalende ud, at denne overenskomst af 24. august, som nu langt om længe forelægges til ratificering i det danske folketing, endnu ikke er forelagt til ratificering i forbundsdagen i Bonn. Der står ganske vist i overenskom-

stens tekst, at den første rate skal betales, jeg tror, det er den 1. maj; nej, den første rate skal betales umiddelbart efter ratificeringen fra begge sider, og den anden rate skal betales den 1. maj 1960. Men sådan som den sag trækkes i langdrag, er det jo tvivlsomt, om bare den første rate når at blive betalt til 1. maj 1960; hvordan det så forholder sig med den anden rate, ved jeg ikke. Jeg tillader mig at mene, at det er, jeg ved ikke, om man har lov at sige noget uanstændigt, at man, efter at man har presset de danske forhandlere til at akkviescere — det ord har man jo lov til at bruge herinde — ved et sådant beløb, oven i købet i Bonn trækker tiden ud med hensyn til ratifikationen, formentlig fordi man har forhandlinger med Frankrig og andre lande om lignende erstatningskrav. Men det mindste, man kunne gøre i Bonn, hvis man ville vise en lille bitte smule god vilje, var dog at skynde sig at få ratificeret overenskomsten.

Ja, så meget om det. Men så vil jeg sige, at jeg med interesse hørte det ærede medlem hr. Poul Hansen (Svendborg) give udtryk for, at han gerne i udvalget ville høre nærmere om, hvorledes pengene skal fordeles. Det vil vi skam også gerne høre nærmere om her i folketinget. Det synes vi ikke skal være en sag, der kun vedrører udvalget, og jeg vil mene, at tiden har været tilstrækkelig lang til, at et forslag om pengenes fordeling kunne have været fremsat samtidig med, at man forelagde overenskomsten til ratifikation.

Det ærede medlem sagde endvidere, at han gerne i udvalget ville have at vide, hvordan de danske forbehold skulle forstås. Jeg erkender, at det er berettiget at spørge: hvordan skal disse forbehold forstås? Ja, undskyld, at jeg siger det: jeg forstår dem ikke. Men det er rigtignok noget, som hele folketinget og ikke blot udvalget burde have besked om, og jeg håber, at folketinget får besked om det.

Det er en yderst mærkværdig brevveksling, der ledsager denne overenskomst. I det første brev fra den tyske regerings repræsentant står der:

„Forbundsrepublikken Tysklands regering går ud fra, at den kongelige danske regering ikke fremtidig vil rette henvendelse til den med krav om regulering af